

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1977-1978

14 JUNI 1978

WETSVOORSTEL

houdende oprichting van de dienstverlenende
vereniging van ambachtslieden

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE MIDDENSTAND (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER SCHRANS

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft onderhavig wetsvoorstel besproken in haar vergadering van 1 juni 1978.

De auteur van het voorstel wijst erop dat hij voornamelijk de handenarbeid wil bevorderen, vooral bij jongere ambachtslieden.

De « dienstverlenende vereniging van ambachtslieden » wil met dit doel een nieuwe vorm van de zelfstandige werkzaamheid bevorderen, nl. het werken in groepsverband.

Het voorstel beoogt meer bepaald de totstandkoming van verenigingen van ambachtslieden, die aanvullende beroepen uitoefenen, en dit hoofdzakelijk met het oog op dringende hulpverlening of herstellingswerken (art. 1).

In de toelichting wordt gesteld dat het voorstel in de eerste plaats beroepen zoals « glazenmaker, schrijnwerker-timmerman, lood- en zinkwerker, installateur van sanitair en behanger-stoffeerder » betreft. Zulke ambachtslieden « zullen hun diensten niet kunnen aanbieden voor zo belangrijke

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Paul Peeters.

A. — Leden : de heren Cauwenberghs, De Keersmaecker, François, Lernoux, Steverlynck, Suykerbuyk, Tanghe, Wauthy, Weckx. — Mevr. Brenez, de heren Bourry, Content, Delhay, Denison, Leclercq, Nyffels. — de heren Mundeleer, Schrans, Tromont, Verberckmoes. — de heren Mattheyssens, Paul Peeters. — Mevr. Banneux.

B. — Plaatsvervangers : de heren d'Alcantara, Lenaerts, Plasman, Verhaegen, Wathélet. — de heren Demeyere, Hubin, Marcel Remacle, Van Cauwenberghe. — de heren Damseaux, De Grève. — de heer Emiel Vansteenkiste. — de heer Gendebien.

Zie :

271 (1977-1978) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

Chambre des Représentants

SESSION 1977-1978

14 JUIN 1978

PROPOSITION DE LOI

portant création de l'artisanat-service

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES CLASSES MOYENNES (1)

PAR M. SCHRANS

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné la présente proposition de loi lors de sa réunion du 1er juin 1978.

L'auteur de la proposition fait remarquer qu'il entend en premier lieu promouvoir le travail manuel, surtout chez les jeunes artisans.

L'artisanat-service tend, à cette fin, à promouvoir une nouvelle forme d'activité indépendante, à savoir le travail en groupe.

La proposition vise plus précisément à réaliser le groupement d'artisans exerçant des professions complémentaires, essentiellement dans un but d'assistance urgente ou de réparation (art. 1).

Dans les développements, il est dit que la proposition concerne en priorité des professions telles que celles de « vitrier, menuisier-charpentier, plombier-zingueur, installateur d'appareils sanitaires, tapissier-garnisseur ». Ces artisans « ne pourront pas offrir leurs services à la clientèle

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Paul Peeters.

A. — Membres : MM. Cauwenberghs, De Keersmaecker, François, Lernoux, Steverlynck, Suykerbuyk, Tanghe, Wauthy, Weckx. — Mme Brenez, MM. Bourry, Content, Delhay, Denison, Leclercq, Nyffels. — MM. Mundeleer, Schrans, Tromont, Verberckmoes. — MM. Mattheyssens, Paul Peeters. — Mme Banneux.

B. — Suppléants : MM. d'Alcantara, Lenaerts, Plasman, Verhaegen, Wathélet. — MM. Demeyere, Hubin, Marcel Remacle, Van Cauwenberghe. — MM. Damseaux, De Grève. — M. Emiel Vansteenkiste. — M. Gendebien.

Voir :

271 (1977-1978) :

— N° 1 : Proposition de loi.

werken als het bouwen van een huis, maar wel voor dringende herstellingen of voor werken ter verfraaiing en ter volledige afwerking ».

De regeling moet soepel zijn om het beoogde doel te bereiken.

Voorgeschiedenis van het wetsvoorstel

In 1975 werd ter gelegenheid van het onderzoek van de « begroting van het Ministerie van Middenstand voor het begrotingsjaar 1976 » door de Kamercommissie voor de Middenstand reeds van gedachten gewisseld over de oprichting van dienstverlenende verenigingen van ambachtslieden (zie het verslag van de heer Bourgeois, Stuk Kamer n° 4-XIII/2 van 1975-1976, blz. 54).

Toen werd o.m. duidelijk vooropgesteld dat :

— aldus de vereniging van beoefenaars van aanverwante beroepen diende te worden bewerkstelligd (artt. 1 en 2 van het wetsvoorstel) en dit hoofdzakelijk met het oog op dringende hulpverlening of herstellingswerken (art. 1 van het wetsvoorstel);

— dergelijke verenigingen in aanmerking zouden moeten komen voor Staatshulp (art. 4 van het wetsvoorstel).

De professionele en interprofessionele burgerlijke vennootschappen

De vorige regering oordeelde dat de gemeenschappelijke uitoefening van dienstverlenende intellectuele werkzaamheden eveneens diende te worden bewerkstelligd.

Met het oog daarop heeft de toenmalige Minister van Middenstand een wetsontwerp tot oprichting van professionele en interprofessionele burgerlijke vennootschappen uitgewerkt (zie het reeds geciteerde verslag van de heer Bourgeois, blz. 50 en de memorie van toelichting van het « wetsontwerp betreffende de groeperingen voor bedrijfseconomische samenwerking », Stuk Kamer n° 848/1 van 1975-1976, blz. 2).

Dit ontwerp werd destijds wel voor advies aan de Raad van State voorgelegd, doch niet bij het Parlement ingediend.

Ter gelegenheid van het onderzoek van de « begroting van het Ministerie van Middenstand voor het begrotingsjaar 1978 » door de Kamercommissie voor de Middenstand kondigde de huidige Minister de indiening van een wetsontwerp betreffende de professionele en interprofessionele burgerlijke vennootschappen aan (zie het verslag van de heer d'Alcantara, Stuk Kamer n° 4-XIII/2 van 1977-1978, blz. 34).

Men kan stellen dat het onderhavige wetsvoorstel en het aangekondigde wetsontwerp respectievelijk ten behoeve van de ambachtelijke beroepen en van de dienstverlenende intellectuele beroepen een gelijkaardig doel beogen.

Het wetsontwerp betreffende de groeperingen voor bedrijfseconomische samenwerking

Ingevolge de wet van 16 november 1977 (*Belgisch Staatsblad* van 22 november 1977) blijft dit wetsontwerp, dat in 1976 werd ingediend, aanhangig bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Het « wetsvoorstel houdende oprichting van de dienstverlenende vereniging van ambachtslieden » veronderstelt als het ware de goedkeuring van het « wetsontwerp betreffende de groeperingen voor bedrijfseconomische samenwerking ». Artikel 1 van het wetsvoorstel bepaalt dat de hoedanigheid van dienstverlenende vereniging van ambachts-

pour des activités aussi importantes que la construction d'une maison, mais bien pour des réparations urgentes ou un travail d'embellissement ou de parachèvement ».

Le régime à instaurer doit être souple afin d'atteindre le but envisagé.

Rétroactes de la proposition de loi

En 1975, à l'occasion de l'examen du budget du Ministère des Classes moyennes pour l'année budgétaire 1976, la Commission des Classes moyennes de la Chambre avait déjà procédé à un échange de vues au sujet de la création de l'artisanat-service (voir le rapport de M. Bourgeois. Doc. Chambre n° 4-XIII/2 de 1975-1976, p. 54).

A cette occasion, il avait notamment été clairement prévu :

— qu'il s'agissait de créer un groupement d'artisans exerçant des professions connexes (art. 1 et 2 de la proposition de loi), essentiellement dans un but d'assistance urgente ou de réparation (art. 1 de la proposition);

— que ces groupements devraient pouvoir faire appel à l'aide de l'Etat (art. 4 de la proposition).

Les sociétés civiles professionnelles et interprofessionnelles

Le gouvernement précédent a estimé qu'il convenait également de réaliser l'exercice collectif d'activités intellectuelles de service.

A cet effet, le Ministre des Classes moyennes de l'époque a élaboré un projet de loi portant création de sociétés civiles professionnelles et interprofessionnelles (voir le rapport précité de M. Bourgeois, p. 50, ainsi que l'exposé des motifs du projet de loi sur les groupements d'intérêt économique, Doc. Chambre n° 848/1, 1975-1976, p. 2).

Ce projet a été soumis à l'époque à l'avis du Conseil d'Etat, mais n'a pas été déposé au Parlement.

A l'occasion de l'examen du budget du Ministère des Classes moyennes pour l'année budgétaire 1978 par la Commission des Classes moyennes de la Chambre, le Ministre actuel a annoncé le dépôt d'un projet de loi relatif aux sociétés civiles professionnelles et interprofessionnelles (voir le rapport de M. d'Alcantara, Doc. Chambre n° 4-XIII/2 de 1977-1978, p. 34).

On peut dire que la présente proposition de loi et le projet de loi annoncé visent, respectivement en faveur des professions artisanales et des professions intellectuelles prestataires de services, un but analogue.

Le projet de loi sur les groupements d'intérêt économique

En vertu de la loi du 16 novembre 1977 (*Moniteur belge* du 22 novembre 1977), la Chambre des Représentants reste saisie de ce projet de loi, déposé en 1976.

La « proposition de loi portant création de l'artisanat-service » implique en quelque sorte l'adoption du « projet de loi sur les groupements d'intérêt économique ». L'article 1 de la proposition de loi prévoit que la qualité d'artisanat-service ne pourra être reconnue qu'aux groupements possédant la personnalité civile. Il est précisé dans l'analyse

lieden slechts zal kunnen worden toegekend aan een groepering die rechtspersoonlijkheid bezit. In de ontleding van artikel 1 (blz. 2 van het wetsvoorstel) wordt verduidelijkt dat « de coöperatieve vennootschap en de toekomstige groeperingen voor bedrijfseconomische samenwerking (wellicht) de meest passende rechtsvormen (zijn) om een dienstverlenende vereniging van ambachtsslieden uit te maken ».

De wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen

In de ontleding van de artikelen van het wetsvoorstel (Stuk Kamer n° 271/1, blz. 3) wordt uitdrukkelijk gesteld dat de dienstverlenende vereniging van ambachtsslieden houder dient te zijn van het getuigschrift dat is voorgeschreven door de wet van 15 december 1970.

Wat de eisen inzake kennis van bedrijfsbeheer betreft, wordt voorts ook verduidelijkt dat de dienstverlenende vereniging van ambachtsslieden daaraan moet voldoen « hetzij door bemiddeling van één van de leden, die houder is van voornoemd getuigschrift, hetzij, indien het om een vereniging van enige omvang gaat, door bemiddeling van een bediende die aan de vereniging is verbonden voor de gelegenheden inzake bedrijfsvoering ».

« Aldus zal de werknemer die voldoet aan de voorwaarden inzake beroepskennis maar niet aan die inzake bedrijfskennis, een zelfstandige werkzaamheid kunnen uitoefenen door bemiddeling van de vereniging. »

Enkele belangrijke bepalingen uit het wetsvoorstel

— De vereniging moet — behoudens een door de Minister van Middenstand toegestane afwijking — minstens uit vijf leden bestaan (art. 2).

Men kan zich bezwaarlijk een vereniging van twee leden, bij voorbeeld een schrijnwerker en een glazenmaker voorstellen; « die zouden dan elkaar gemakkelijk aan de cliënteel kunnen aanbevelen, zonder daarom een associatie te vormen » (Stuk n° 271/1, blz. 3).

— Behoudens een door de Minister van Middenstand toegestane afwijking, wordt het aan ieder lid van de vereniging verboden een commercieel verkoopbedrijf te openen, dat verband houdt met de werkzaamheid die door het lid in de vereniging wordt uitgeoefend (art. 2).

— Om voor staatshulp in aanmerking te komen, moet de vereniging voor een termijn van minstens 10 jaar zijn opgericht (art. 4, § 2). Aldus wil men voorkomen « dat sommige leden door bemiddeling van de vereniging steun zouden krijgen, die zij individueel niet zouden hebben kunnen verkrijgen » (Stuk n° 271/1, blz. 4).

Elke vennootschap of groepering die voldoet aan de voorwaarden voorgeschreven door de artikelen 1 en 2 van het wetsvoorstel en die voor een termijn van minstens 10 jaar is opgericht, kan in aanmerking komen voor de staatshulp bedoeld bij artikel 4. Die hulp kan talrijke vormen aannemen, zoals bij voorbeeld premies voor eerste vestiging, wervingspremies, werkings- en outilleringstoelagen, terugvorderbare voorschotten en beheersbijstand.

Essentieel is dat de jongeren worden aangemoedigd om een ambachtelijk beroep uit te oefenen.

Voor het overige verwijst de indiener naar de toelichting bij zijn wetsvoorstel.

* * *

de l'article 1 (p. 2 de la proposition de loi), que « la société coopérative et le futur groupement d'intérêt économique paraissent (cependant) être les formes juridiques les plus adéquates pour constituer un artisanat-service ».

La loi du 15 décembre 1970 sur l'exercice des activités professionnelles dans les petites et moyennes entreprises du commerce et de l'artisanat

Il est prévu de manière expresse dans l'analyse des articles de la proposition de loi (Doc. Chambre n° 271/1, p. 3) que l'artisanat-service doit être titulaire de l'attestation prescrite par la loi du 15 décembre 1970.

Il est également prévu que l'artisanat-service doit remplir les critères en matière de gestion « soit par l'intermédiaire d'un des membres, titulaire d'une attestation d'activité, soit, si l'artisanat-service revêt une certaine importance, par l'intermédiaire d'un préposé, attaché à l'artisanat-service pour les problèmes de gestion d'entreprise ».

« Ainsi, le travailleur salarié qui remplit les conditions de connaissances professionnelles mais non celles des connaissances de gestion pourra, par l'intermédiaire de l'artisanat-service, exercer une activité indépendante. »

Quelques dispositions importantes de la proposition de loi

— Sauf dérogation accordée par le Ministre des Classes moyennes, l'association doit compter un nombre minimum de cinq membres (art. 2).

On imagine mal une société composée de deux personnes, par exemple d'un menuisier et d'un vitrier : « ces personnes pourraient très bien se recommander mutuellement à la clientèle sans pour autant devoir former une association » (Doc. n° 271/1, p. 3).

— Sauf dérogation accordée par le Ministre des Classes moyennes, il est interdit à chacun des membres de l'artisanat-service d'ouvrir un établissement commercial de vente ayant un rapport avec l'activité exercée par le membre au sein du groupement (art. 2).

— Pour pouvoir prétendre à une aide de l'Etat, il importe que l'artisanat-service soit créé pour une durée minimum de dix ans (art. 4, § 2). Cette condition est imposée pour éviter que « certains membres ne bénéficient, par l'intermédiaire de l'artisanat-service, des aides qu'ils n'auraient pu obtenir individuellement » (Doc. n° 271/1, p. 4).

Peut bénéficier des aides de l'Etat prévues à l'article 4, toute société ou groupement satisfaisant aux conditions énumérées aux articles 1 et 2 de la proposition de loi et créé pour une durée minimum de dix ans. Cette aide peut être accordée sous de multiples formes, telles que, par exemple, des primes de premier établissement, des primes d'engagement, des subventions de fonctionnement et d'outillage, des avances récupérables, une assistance de gestion, etc.

L'essentiel est que les jeunes soient encouragés à exercer une profession artisanale.

Au demeurant, l'auteur renvoie aux développements de sa proposition de loi.

* * *

De Minister van Middenstand is het volkomen eens met dit wetsvoorstel. Zijn inziens is het essentieel dat een eenvoudige vennootschap of groepering zou bestaan die voor steun in aanmerking kan komen, met het oog op de bevordering van de toegang van jongeren tot de ambachtelijke beroepen.

* * *

De artikelen en het gehele voorstel worden eenparig aangenomen.

De Rapporteur,

G. SCHRANS

De Voorzitter,

Paul PEETERS

Le Ministre des Classes moyennes est entièrement d'accord avec la présente proposition de loi. A son avis, le point essentiel est tout simplement l'existence d'une société ou d'un groupement pouvant bénéficier d'une aide de l'Etat en vue de promouvoir l'accession des jeunes aux professions artisanales.

* * *

Les articles et l'ensemble de la proposition sont adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,

G. SCHRANS

Le Président,

Paul PEETERS